

pdf-fil

Donald Broady, Dagboksanteckn. april—sept. 1995 om forskning om transnationella förhållanden

Det följande är samtida anteckningar från april—sept. 1995 hämtade ur min digitala dagbok för detta år (filen 951301-dbk-&-kor-1995.doc). Skrivfelen är många. Det rör sig om snabbt tillkomna minnesanteckningar för eget bruk, men jag har inte korrigerat något i texten i efterhand utan nöjt mig med att tydliggöra indelningen i avsnitt och stycken och att tillfoga några rubriker.

Anteckningarna vittnar om upprinnelsen till den inriktning mot undersökningar av transnationella förhållanden som under åren som följde och allt framgent skulle betyda mycket för vår forskningsgrupp SEC, främst tack vara Mikael Börjessons insatser. Mikael rekryterades till forskningsgruppen i september 1997, till att börja med som projektassistent och snart som doktorand inom det nedan nämnda forskningsprojektet "Eliter och transnationella utbildningsstrategier" som i juni 1995 beviljades bidrag från Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet.

Jag hade, som framgår nedan, redan året innan, 1994, hos Riksbankens jubileumsfond utan framgång sökt bidrag för att få till stånd forskning om transnationella förhållanden, ett område som var nytt för mig men där jag försökte orientera mig. Särskilt tack vare kontakter med socialantropologen Ulf Hannerz (då ledande företrädare för vad som kallades "den nya makroantropologin") och med ekonomhistorikern Ulf Jonsson, båda vis Stockholms universitet, hade jag fått upp ögonen för betydelsen av den expanderande forskningen inom primärt engelskt språkområde om de fenomen som gick under namn av internationalisering, transnationalisering, globalisering.

I mitt perspektiv framstod en anglosaxisk/fransk korsbefruktning som en tänkbar väg framåt. När Roland Robertson (vars antologi *Global Modernities* från 1985 var inflytelserik) med flera etablerade globalisering som ett forskningsobjekt närmade de sig från ett helt annat håll ett problem som hade diskuterats flitigt vid Bourdieus center i Paris sedan det sena 1980-talet. Kort sagt hade dittillsvarande undersökningar vid centret varit hårt definierade av en nationell kontext, som oftast men inte alltid varit fransk. Man hade räknat med ett nationellt (låt säga franskt) kulturellt kapital, maktfält, litterärt fält, rum av utbildningsinstitutioner och så

vidare. Så hade också vi i forskningsgruppen burit oss åt i våra studier av fenomen på svensk botten. En uppenbar begränsning eftersom det finns alla skäl att anta att kapitalarter och fält har verkningar mellan länder eller på nivåer ovan nationalstaterna. Här föreföll den anglosaxiska globaliseringsforskningen ha något att bidra med. Omvänt skulle Bourdieus och hans medarbetares metoder kunna tillföra mer precision till de ofta "kulturalistiskt" färgade anglosaxiska forskningen som favoriserade antingen avgränsade närstudier eller starkt aggregerade material på hög abstraktionsnivå.

1995-04-19

1995-04-19 träffar Ulf Hannerz (prof., Socialantropologiska inst, SU, tel arb 08-163658, hem 6539397) i hans tjänsterum D 944 på universitetet i Frescati. Hannerz ringde mig i slutet av mars 1995, ville diskutera gemensamma former eller ramar för Stockholmsförlagda studier av transnationella förhållanden. Hanners har kontakter med tvärvetenskapliga forskningsmiljöer där man studerar transnationella fenomen, näml vid Univerity of Chicago (sociologi) och i Amsterdam (socialantropologi). Nu tänker sig Hannerz en liknande tvärvetenskaplig organisation i Stockholm, benämnd Kollegiet för transnationella studier [förkastat alternativ: Kollegiet för transnationella kulturstudier], och han har talat med mig och doc. Peter Dahlgren (doktorsexamen i sociologi från City University of New York, docent i film- och tv-analys, verksam vid JMK, SU). Planerar ansökn härom till Riksbanksfonden 15 maj 1995 (medel för kulturvetenskaplig forskning). Jag föreslår även Ulf Jonsson, Ekonomisk historia. Hannerz själv har med en intervjuserie i New York påböjat studie av utrikeskorrespondenter.

1995-04-21

Stockholm den 21 april 1995

Professor Ulf Hannerz
Socialantropologiska institutionen
Stockholms universitet
106 91 Stockholm

Ulf,
du bör veta, att jag redan i augusti 1994 prövade lyckan hos Riksbankens Jubileumsfond, medlen för kulturvetenskaplig forskning, med en ansökan om ett projekt "Eliter, lärosäten och den transnationella kulturen" (Dnr 94-5195:01). Det blev i slutänden avslag men mottagandet var ändå välvilligt: jag passerade första spärren (dvs bland de 335 inkomna projektansökningarna tillhörde min de 25 som gick vidare till final), sedan avgav Sven-Erik Liedman ett synnerligen positivt sakkunnigutlåtande och föreslog att fonden skulle bevilja medel, medan Margareta Bertilsson avgav ett mer ljumt utlåtande och föreslog avslag.

Nedan och på diskett en text att klippa ur. Hör av dig om jag kan göra mer nytta. Jag är utomland em 25/4—kvällen 28/4, em 5/5—em 7/5, men i övrigt i Sverige ända fram till 16 maj. Hälsn,

Donald Broady

Tel hem 08-7677127, tel (och telsvarare) Lärarhögskolan 08-7375602, e-mail broady@nada.kth.se

Korrespondens helst till hemadressen: Sturev. 1 181 33 Lidingö

Text att klippa ur (rev. version av stycken ur Transnationella utbildningsstrategier — den svenska gymnasieskolan i det nya Europa. Forskningsprogram, 29 januari 1995, insänt till Skolverket).

1. Institutionsförankring och internationella kontakter

Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi vid Lärarhögskolan i Stockholm har sedan länge — med början 1980 och med åren allt livligare — kontakter med Pierre Bourdieus Centre de sociologie de l'éducation et de la culture vid École des Hautes Études en Sciences Sociales (och med Centre de sociologie européenne, som är ett delvis överlappande center vid Collège de France). Ett antal medarbetare och doktorander vid Lärarhögskolan har vistats vid centret, där Donald Broady under några perioder varit förordnad som Directeur d'études associé, och texter därifrån, däribland flera bokutgåvor, har utgivits i svensk översättning. Många franska forskare har genom åren inbjudits till Stockholm.

En bredare bas för utbytesverksamheterna föreligger sedan hösten 1993, då forskningsgruppen vid Lärarhögskolan tillsammans med Institutionen för Ekonomisk historia vid Stockholms universitet inledde gemensamma ansträngningar att bredda och fördjupa det redan existerande samarbetet med två centra vid École des Hautes Études en Sciences Sociales, nämligen Centre de sociologie de l'éducation et de la culture resp. Centre de recherche historique. Centre de recherche historique torde vara ett av världens största historiska forskningscentra, med ett 70-tal professurer (Directeurs d'études) och inriktning mot socialhistorisk och ekonomihistorisk forskning. Den s.k. Annales-traditionen har i hög grad formats i denna anrika miljö.

Det fransk/svenska samarbetet har formaliserats i ett avtal undertecknat av rektorerna vid École des Hautes Études en Sciences Sociales och Stockholms universitet våren 1995. Finansieringen sker från utbildningsdepartementets särskilda medel för "samarbete med utländska elituniversitet" (regeringsbeslut 1994-06-30, Dnr U93/2279/FS9).

Medan forskningsgruppen vid Lärarhögskolan representerar en tradition för jämförande utbildningssociologi och studier av elitutbildning och elitrekrytering, så existerar vid ekonomisk-historiska institutionen traditioner för jämförande ekonomisk historia och socialhistoria. Vid sidan av dessa olikartade inriktningar finns dock ett forskningsområde där representanter för de två nämnda institutionerna planerar samfälliga insatser, nämligen jämförande studier av "transnationella" eliter och miljöer. Vid ekonomisk-historiska institutionen planeras exempelvis ett avhandlingsarbete om en sådan elit, nämligen "symbolanalytiker" (för att använda Robert Reichs benämning): tekniska och ekonomiska konsulter, finansanalytiker, informationsexperter m.fl., vilka producerar tjänster för det svenska näringslivets strategiska planering och investeringar. En viktig fråga i sammanhanget är i vad

mån denna betydelsefulla typ av tjänster faktiskt produceras i Sverige och i vad mån den skaffas in från utrikes metropoler.

2. Nätverken "Étude comparée des institutions de formation des cadres dirigeants" och "Formation des élites et internationalisation de la culture"

Alltifrån planeringsfasen 1989 har Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi medverkat i ett europeiskt nätverk "Étude comparée des institutions de formation des cadres dirigeants", som under Pierre Bourdieus och Monique de Saint Martins ledning samlat forskare från många europeiska länder. Det första kollokvierna ägde rum i Paris i november 1990 och februari 1992. Ett antal skriftliga bidrag samlades till en rapport. Ett tredje kollokvium, rubricerat "Les élites : formation, reconversion, internationalisation", arrangerades av Donald Broady och Mikael Palme i Stockholm i september 1993. I kollokviet deltog 25 forskare representerande Algeriet, Finland, Frankrike, Grekland, Italien, Norge, Rumänien, Senegal, Storbritannien, Sverige och Ungern.

I samband med det sist nämnda kollokviet i Stockholm i september 1993 konstituerades ett nytt forskarnätverk rubricerat "Formation des élites et internationalisation de la culture". Vid samma tillfälle beslöts att samordningsansvaret för detta nya nätverk skall delas mellan Centre de sociologie de l'éducation et de la culture vid École des Hautes Études en Sciences Sociales och Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi vid Lärarhögskolan i Stockholm.

Det nya nätverket skall hålla fast vid den ambition som väglett det tidigare nätverket, nämligen att samordna komparativa studier av elitrekrytering. Således skall en tyngdpunkt i arbetet även fortsättningsvis vara studiet av hur toppskikten inom företag, förvaltningar, politiska partier, kulturlivet, organisationerna etc. utväljs och formas i skilda länder, framför allt i Europa. Viss tonvikt skall läggas vid hur de olika nationella utbildningssystemen bidrar till att utvälja och forma dessa eliter.

Dessutom skall det nya nätverket vidga frågeställningarna till att gälla de aktuella tendenserna till "internationalisering", "mondialisering" eller "globalisering", varmed avses att de nationella eliterna, de nationella kulturerna, de nationella ekonomierna, den nationella lagstiftningen, de nationella utbildningssystemen etc blir allt mer beroende av förhållanden som skär tvärs över nationsgränserna.

Under kollokviet i Stockholm diskuterades tänkbara teman för samarbetet inom nätverket: de europeiska eliternas beroende av grupper och institutioner utomlands; eliternas användning av studier och examina vid utländska lärosäten; det sociala värde som förtrogenhet med främmande språk och kulturer representerar; de internationella relationernas betydelse för aktuella förändringar inom de nationella utbildningssystemen i Europa; den aktuella nedmonteringen av den nationalstatliga styrningen, med effekter inom bl.a. de nationella utbildningssystemen.

Personal.

Donald Broady, personnr 460505-1913, doktorsexamen 1991, oavlönad docent vid Stockholms universitet 1992. Åren 1990—1994 tf professor vid Institutionen för pedagogik, Lärarhögskolan i Stockholm, och sedan 1994 bitr. professor vid samma institution. Leder där sedan 1990 nuv. Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi, med ett drygt dussintal doktorander.

Har arbetat med utbildningshistorisk och utbildningssociologisk forskning, med bakgrund i synnerhet i tyska och franska traditioner. Sedan 1988 på deltid (periodvis 50%, f.n. 25%) även verksam vid Institutionen för numerisk analys och datalogi, KTH, sedan 1990 som projektledare för utveckling av datorsystem för den humanistiska och samhällsvetenskapliga forskningens och undervisningens behov. Fr.o.m. hösten 1990 medlem av redaktionskommittén för *Actes de la recherche en sciences sociales* (utgiven av CSE, École des hautes études en sciences sociales och Collège de France, Paris). Fr.o.m. jan 1992 medlem av redaktionskommittén för *Curriculum Studies* (utgiven av Triangle Journals, Oxfordshire, England). Fr.o.m. febr. 1992 medlem av redaktionskommittén för *Liber. Revue européenne des livres* (utgiven av Collège de France, Paris). Fr.o.m. mars 1992 redaktör (senare tills. m. Johan Öberg) för den svenskspråkiga upplaga av *Liber. Revue européenne des livres* som fr.o.m. nr 2 1992 regelbundet publicerats som inlägga i *Ord & Bild*. Under perioden 1989—1993 deltagande i planering av och verksamheter inom det internationella forskarnätverket "Étude comparée des institutions de formation des cadres dirigeants", ett internationellt komparativt ramprojekt samordnat från Centre de sociologie européenne, École des hautes études en sciences sociales och Collège de France, Paris. Fr.o.m. hösten 1993 tillsammans med representanter för Centre de sociologie de l'éducation et de la culture, École des Hautes Études en Sciences Sociales ansvarig för koordinering av det internationella forskarnätverket "Formation des élites et internationalisation de la culture". I Sverige ledare för det av Skolverket finansierade forskarnätverket "Forum för studier av utbildning och kultur".

Bland relevanta titlar kan nämnas:

Sociologi och epistemologi. Pierre Bourdieus författarskap och den historiska epistemologin. Ak avh. Stockholm: HLS Förlag, 1990, 2 korr. uppl. 1991;

"Le champ des formations de l'enseignement supérieur en Suède — bilan de recherche" (tills. m. Mikael Palme), pp. 1-19 i Monique de Saint Martin och Mihai D. Gheorghiu (éd.): *Les institutions de formation des cadres dirigeants. Étude comparée*. Paris: Maison des sciences de l'homme, Centre de sociologie européenne, Centre de sociologie de l'éducation et de la culture, novembre 1992.

"Bildningstraditioner och läroplaner" samt "Efterord till den svenska översättningen av förslagen från Collège de France", pp. 347-370 resp. 394-401 i *Skola för bildning*. Huvudbetänkande av Läroplanskommittén, SOU 1992:94. [I något annorlunda version publ. i *Ord & Bild*, nr 1 1992, pp. 3-32]

"Enligt konstens alla regler", *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, Årg. XV, nr 1 1994, pp. 27—39.

Ulf Jonsson, personnr 440406-3036, doktorsexamen 1980, oavlönad docent vid Stockholms universitet 1987. Universitetslektor vid Ekonomisk-historiska institutionen, Stockholms universitet.

Av särskild relevans är Jonssons intresse för komparativ urbanhistoria och globaliseringsstudier. Här har han bl.a. publicerat:

Ulf Jonsson, Christer Persson, Johan Söderberg: *A stagnating Metropolis. The Economy and Demography of Stockholm 1750-1850*. London: Cambridge U P, 1991.

"Komparation: en strategi för att fånga breda samhällsliga förändringsmönster och processer", *Från vida fält*. Festskrift till Rolf Adamson 25.10 1987. Stockholm 1987.

"Friends or foes? Peasants, capitalists and markets in Western Europe 1850-1939", *Review. A Journal of the Ferdinand Braudel Centre for the Study of Economies, Historic Systems and Civilizations*, VII, 1989.

"Från internationalisering till globalisering — ett paradigmskifte?" *Historisk tidskrift*, nr 2 1995, under utgivn.

[---]

1995-06-19

Stockholm den 16 juni 1995

Ulf,

tack för meddelande om din sommaradress. Självt finns jag 22 juni — ca 14 juli på adress

Måle 1163

891 92 Örnsköldsvik

tel 0660-42258

Därefter åter i stan.

Jag håller tummarna för att ansökan till Riksbanksfonden blir välvilligt emottagen.

Under alla omständigheter vill jag gärna ha något slags kontakter med det du gör; jag fick nyss veta att HSFRs Europa-program beviljade bidrag för min ansökan om ett nytt projekt "Eliter och transnationella utbildningsstrategier"; jag sänder en kopia av ansökan till din universitetsadress.

Hoppas din sommar blir fin.
Donald Broady

[---]

1995-09-07 - 1995-09-10, SCASS-konferensen "Organizing the Global Ecumene", Sigtuna

1995-09-07 - 1995-09-10 Konferens "Organizing the Global Ecumene", Hotel Sigunsborg, Sigtuna den 7—10 september 1995. Konferensen sker på Hotel Sigunsborg, start em torsd 7 sept och slut lunch sönd 10 sept. OBS skriv paper, och ange titel före 10 juni 1995. Arr. Ulf Hannerz. Konferenssekreterare: Heléne Andersson (kallas Information and administration officer), SCASSS[[[tel 018-557085, fax 018-521109]]], Götav. 4, 752 36 Uppsala. Buss fr. Prize Hotel, Kungsbron 1, kl 12.00. Stockholms universitet
JMK[[[Besöksadr Karlav. 104]]]
Box 27861
115 93 Stockholm

Deltagare

Deltagare SCASS-konferens 7—10 september 1995:

[[[Boden, Deirdre. fax +44 1539562938. stor, 150k, etnometodolog. Träffar ffg på SCASS-konferensen "Organizing the Global Ecumene", Sigtuna, 7—10 september 1995. studerar finansiella eliter, håller 9 sept intressant anförande om "futurist trading" (dvs handel som bygger på antaganden om vad tillgångar kommer att vara värda vid viss tidp i framtiden; derivathandel är ett slag av "futurist trading"). Har tidigare studerat 1986 års avgångsklass från MBA-utbildningen (Master of Business Administration) vid Stanford. Började som nittonåring yrkeslivet som filmproducent, arbetade då i Oslo, hade eget filmbolag som gjorde reklamfilm och levde flott med taklägenhet med utsikt över Hyde Park i London. Men slutade med detta, började läsa på universitete, blev etnometodolog. Kompis till Lucy Suchman, som tidigare arbetade vid Xerox Parc i Palo Alto]]]Dr. Deirdre Boden
Dept. of sociology

Lancaster university
Lancaster LA1 4YL
UK

[[[Broady, Donald]]]Donald Broady

[[[Dahl, Gudrun. prof, specialist på ulandsbistånd]]]Gudrun Dahl
Socialantropologiska inst[[[fax 08-158894. Eng: Department of Social
Anthropology]]]Gudrun Dahl
Stockholms universitet[[[tel 08-162000]]]
106 91 Stockholm.

[[[Dahlen, Tommy. Träffar ffg på SCASS-konferensen "Organizing the Global
Ecumene", Sigtuna, 7—10 september 1995. Bra. Doktorand, skriver avh om vad Ulf
Hannerz kallat kulturchokpreventionsindustrin]]]Tommy Dahlen
Socialantropologiska inst[[[fax 08-158894. Eng: Department of Social
Anthropology]]]Tommy Dahlen
Stockholms universitet[[[tel 08-162000]]]
106 91 Stockholm.

[[[Dahlgren, Peter. Fax 08-6610304. Träffar ffg på SCASS-konferensen "Organizing
the Global Ecumene", Sigtuna, 7—10 september 1995. Hustrun arbetar med
läromedel på Natur & Kultur.]]]Peter Dahlgren.

JMK
Stockholms universitet
Box 27861
115 93 Stockholm

[[[deSwann, Abram fax +31 20 205 252 446. Träffar ffg på SCASS-konferensen
"Organizing the Global Ecumene", Sigtuna, 7—10 september 1995. Chef för Johan
Heilbron. Skriver bok om the world language system]]]Professor Abram deSwann
Amsterdam School for Social Science Research
24 Oude Hoogstrat
1012 CE Amsterdam
The Netherlands

[[[Eriksen, Thomas Hylland. Träffar ffg på SCASS-konferensen "Organizing the
Global Ecumene", Sigtuna, 7—10 september 1995. Prof. i antropologi uni i Oslo.
Redaktör för tidskriften Samtiden . Fax +47 22 854502.]]]Thomas Hylland Eriksen

Department and Museum of Anthropology [[[Socialantropologisk Institut]]]
Universitetet i Oslo
Postboks 1091, Blindern
N-0317 Oslo 3
Norge

[[[Fuglesang, Minou. Fax +46 8 203660. Socialantropolog, forskn om Kenya. Träffar ffg på SCASS-konferensen "Organizing the Global Ecumene", Sigtuna, 7—10 september 1995. vac.]]]Minou Fuglesang
Berberisv. 1
133 34 Saltsjöbaden

[[[Garsten, Christina. Antropolog, skrivit avh om Apple. På Apple kallas man ej sekreterare utan AA = area associate. De som ej nått företagslednivå kallas "individual contributors". Träffar ffg på SCASS-konferensen "Organizing the Global Ecumene", Sigtuna, 7—10 september 1995.]]]Christina Garsten
SCORE/SIFO
Stockholms universitet
106 91 Stockholm

[[[Hannerz, Ulf, prof., Socialantropologiska inst, SU, tel arb 08-163658, hem 08-6539397. Sommaradress ca 16/6—15/8 1995: Rolurv. (osäker stavning) 5, Utvälinge, 262 94 Ängelholm, tel 0431-23042]]]Ulf Hannerz
Socialantropologiska inst[[[fax 08-158894. Eng: Department of Social Anthropology]]]
Stockholms universitet[[[08-162000]]]
106 91 Stockholm.

[[[Löfgren, Orvar, tel hem 046-130832]]]Orvar Löfgren
Etnologiska institutionen[[[tel 046-107560, fax 046-104205. E-mail etn@etn.lu.se]]]
Lunds Universitet[[[Lunds uni vx 046-107000]]]
Finngatan 8
223 62 Lund

[[[Mazlish, Bruce. Fax +1 617 253 9406. Träffar ffg på SCASS-konferensen "Organizing the Global Ecumene", Sigtuna, 7—10 september 1995. Forskar om globalisering]]]Professor Bruce Mazlish
History Faculty
Building E51-206
Massachusetts Institute of Technology

Cambridge, MA 02139-4307
USA

[[[Rabo, Annika. Fax 013-281843. Träffar på SCASS-konferensen "Organizing the Global Ecumene", Sigtuna, 7—10 september 1995. Forskar om
ulandsbistånd]]]Annika Rabo
Institutionen för samhällsvetenskap
Universitetet i Linköping
581 83 Linköping

[[[Robertson, Roland. Träffar ffg på SCASS-konferensen "Organizing the Global Ecumene", Sigtuna, 7—10 september 1995. Mest kände globaliseringssociologen, gör anspråk på att ha uppfunnit termen globalisering. Ser ut som engelsk spion. Studerat vid London School of Economics, där kurskamrat med Anthony Giddens som retat Robertson genom att påstå att han själv, Giddens, uppfunnit termen globalisering. Fax +1 412 422 2755. Gift med Kathleen E. White, Director för University Centre for International Studies]]]Professor Roland Robertson
Dept. of Sociology
University of Pittsburgh
Pittsburgh, PA 15260
USA

[[[Rodríguez, Enrique. Sydamerikan, doktorand i socialantropologi, SU. Frankofil, inträffar av franska intellektuella livet. Besöker 1995 våra seminarier Lärarhögskolan. Träffar sen på SCASS-konferensen "Organizing the Global Ecumene", Sigtuna, 7—10 september 1995.]]]Enrique Rodríguez
Socialantropologiska inst[[[fax 08-158894. Eng: Department of Social Anthropology]]]Tommy Dahlen
Stockholms universitet[[[tel 08-162000]]]
106 91 Stockholm.

[[[Schiller, Nina Glick. Socialantropolog. Träffar ffg på SCASS-konferensen "Organizing the Global Ecumene", Sigtuna, 7—10 september 1995. Fax +1 603 862 0178. Redaktör för tidskriften Identities. Global Studies in Culture and Power]]]Professor Nina Glick Schiller
Dept. of Sociology and Anthropology
University of New Hampshire
Durham, NH 03824
USA

[[[Shami, Seteney. Fax: +96 26 679059. Bor i Jordanien, men uppvuxen i Kaukasus. Gör studie av Kaukasus-miskor som återvänder hem till Kaukasus efter hundra år i diaspora i Turkiet. Berättar att Kaukasus-borna av ryssarna betraktas som små fula mörkhåriga sydlänningar och av turkarna som högväxta ljushåriga vackra nordlänningar.]]]Seteney Shami
P.O. Box 35034
Amman
Jordanien

[[[Stade, Ronald. Socialantropolog. Träffar ffg på SCASS-konferensen "Organizing the Global Ecumene", Sigtuna, 7—10 september 1995. Doktorand, skriver avh om amerikansk koloni]]]Ronald Stade
Socialantropologiska inst[[[fax 08-158894. Eng: Department of Social Anthropology]]]
Stockholms universitet[[[tel 08-162000]]]
106 91 Stockholm.

[[[White, Kathleen E.. Träffar ffg på SCASS-konferensen "Organizing the Global Ecumene", Sigtuna, 7—10 september 1995. Gift med globaliseringssociologen professor Roland Robertson. E-mail GSISPA@VMS.CIS.PIT.EDU, fax +1 412 648 2199, tel +1 412 648 7409. Kathleen E. White är director för The Pennsylvania Governor's School for International Studies (i Pittsburgh, Pennsylvania) som är en sommarutbildning som tar emot begåvade elever från alla samhällsklasser och lyckas slussa flertalet till elituniversitet som Georgetown, Yale, Harvard]]]Director Kathleen E. White
University of Pittsburgh
University Centre for International Studies
The Pennsylvania Governor's School for International Studies
4G22 Forbes Quadrangle
Pittsburgh, Pennsylvania 15260
USA

[[[Wulff, Helena. Gift med Ulf Hannerz. Socialantropolog, studerat Djurholmsungdomar, unga svenska börshajar i New York som påstod att de sov 4 timmar per natt. Studerar nu dansare. Dansare har talesätte: att hålla glas någons skor, men Helena har inte kunnat belägga tt sådan elakhet någonsin förekommit. Uppvuxen i Djursholm, på Sveavägen nära Samskolan, var flera år flickvän till Pi Mogensens lillebror Magnus.]]]Helena Wulff
Socialantropologiska inst[[[fax 08-158894. Eng: Department of Social Anthropology]]]

Stockholms universitet[[[tel 08-162000]]]
106 91 Stockholm.

Mitt konferensbidrag 1995-09-08

1995-09-08 D.B's bidrag "Élites and transnational educational strategies", SCASSS-konferensen "Organizing the Global Ecumene", Hotel Sigunsborg, Sigtuna den 7—10 september 1995.

Jag delar 1995-09-08 ut följande abstract:

The SCASSS Conference "Organizing the Global Ecumene", Sigtuna, September 7—10, 1995

Donald Broady, Stockholm Institute of Education, Sweden
"Élites and transnational educational strategies"

Globalisation is remoulding traditional patterns of élite recruitment and élite reproduction. Up to now important Swedish élites have been distinguished by their substantial investments in technical or natural science education. Thus, a typical trajectory of top business executives has included the natural science filiation in the secondary education, followed by a reputable engineering school, in some cases combined with business school studies. Many other élites as well—including cultural élites! —have preferred investments in natural science education, traditionally regarded as the most demanding, prestigious, and selective alternative. Today this dominant position is tottering. Hitherto highly esteemed educational values (and the corresponding educational institutions, and the social groups frequenting them) are challenged. In the ongoing struggles new educational alternatives claim to prepare for tomorrow's transnational world: schools or filiations calling themselves "European" or "international", and emphasising foreign languages, policy studies, international business administration, international affairs, international law, etc. Traditional élites are challenged by new pretenders striving to anticipate career opportunities and other prospects offered by transnational corporations, organisations and networks. Research on both levels—on the struggles between competing educational institutions, as well as on the

transformation of the educational strategies of the (existing and emerging) élites— will no doubt give significant clues to the understanding of globalisation processes.

Stolpar till mitt anförande 1995-09-08:

Globalisation causes turbulence in the formation of élites, and at the same time of course these changes in the recruitment and reproduction of élites are contributions to globalisation and transnational processes. In Sweden we can observe significant changes in for example the educational field. Take the field of higher educational institutions in Sweden, 100.000 student, divided into 111 social groups according to the father's occupation. Profiles of institutions. 1984. vertical axes: from the popular classes to those most rich in cultural and economic capital, and parallel to this social hierarchy is a hierarchy of educational institutions, the old universities and KTH, Handels at top, and within each subfield a hierarchy ex from Handels to Economics in Luleå. Not surprising. More interesting : the horizontal axes : economy, arts schools, medical doctors (dynasties, belongs to the Swedish Bildungsbürgertum), personal development project among intellectuals (ex agenda), long-term educational strategies (doct. dissertation i fyrtioårsåldern). The intellectual pole represents: culture, education, public sector. To some extent the same structure in secondary education, ex Stockholm med kulturellt kapital i innerstadsskolorna och ekon kapital i norra förorterna. Interesting: the dominant position of science education, which is the most demanding, prestigious, and selective alternative - also among those rich in cultural capital and amateurs of arts and letters and music. Formalbildung: förr latin o grek, nu matte. Ex Technical Physics at KTH, där finns folk med intresse för 1600-talsinstrument. Now challenge, this phenomena the dominant position of science education, narrow as it may seem, might serve as a starting point for studies on the present dislocations in the educational sphere, intertwined with other transnational processes. Small university colleges, established after the university reform 1977, now striving to gain recognition as worthy members of academia and/or building alliances with local industry, now threatened to become mass education institutions, mainly teacher and pre-school teacher education. They are not allowed to call themselves universities, but in some letter headings you can see "university" instead of "university college". Two institutes were allowed to organise themselves as foundations, not directly controlled by the state: Chalmers and a new small univ college in Jönköping claiming to establish an international business school. But the winners are so far when you measure the actual amount of academic exchange the old universities, 1) Uppsala, 2) Lund, 3) Stockholms universitet 4) KTH. Science education challenged by the new media program in secondary education. Most important: transnational

investments, ex in Stockholm 22 out of 26 variants in the social science programme are labelled "European" or "international". Huddinge suger up the offspring of the middle classes scattered over this low class region. Restrictions: not so easy, inventive strategies, take Chinese in Södra Latin, pretending to stay in the apartment of some aunt who happens to live in the neighbourhood of a desired school etc. I have the hypotheses that the Swedish school system is in the hand not of the bourgeoisie but of the middle classes which means that the dominant class will in fact try to prevent the school from getting too much influence over the children. This is a remarkable difference compared to an elite school system like the French. The Swedish dominating class: violin lessons, sports training, interrail for the cultural elites, American college for the economic elites, studies abroad. French colleges asked us 10 years ago when we had described the egalitarian Swedish school system: "But to which schools abroad do the Swedish dominant class send their children?"; we had not thought of that. All those hitherto accepted to administrative post in the Swedish public representation in Bryssel (high salaries, generous fringes) have had studies at schools abroad in their CVs; there were 3000 applications. Statistics for Swedish students undertaking complete education's abroad: 1987/88: 2.000 students; 1993/94: 14.000 students. mostly to the US and mostly male, the exception is France, 10% of the male students go to France and 24% of the female. Among European countries Sweden has the highest portion of acceptance when students are applying for financing study abroad. Before the business elite had their schools (MBA etc), now there is a marked for transnational organisations etc. At stake is the definition of excellence. Three things might happen: 1) Old elites might argue that KTH etc is still the most valuable education, 2) pretenders, parvenus arguing that having been a student at Collège d'Europe in Brussels or Warsaw or Boconi in Milan is better; they say: let's start from zero, it's a new world... 3) To a large extent though we will not witness only this struggle between traditional and new emerging elites, but also that the elites prove their capacity to invest in many kinds of capital: name, family, economical capital, culture, education, beauty, - and transnational goods. SLUT SPÅNOR: Great Britain, Switzerland, Netherlands, Sweden de länder som har mer än 20% of national gross product invested abroad. Överklassens internationalisering och underklassens xenofobi.

Diskussioner

Diskussioner under konferensen "Organizing the Global Ecumene", Hotel Sigunborg, Sigtuna den 7—10 september 1995:

Hannerz: Alfred Koebler myntade begreppet the global ecumene I sina Huxley-föreläsningar i London, Ulf Hannerz använde när han började skriva om globalisering uttrycket "world system of culture" men ville inte ha med E. Wallensteins antaganden.

Roland Robertson: När jag började med komparativ forskning på 1960-t antog vi att världen består av nationer försedda med var sitt register av kulturuttryck, och att dessa nationer kan välja eller förkasta varandra. &&& Ruth Benedict's bok *The Chrysanthemum and the Sword* [[[osäker stavning]]] skrevs för att ur amerikanskt perspektiv förstå Japan; hon hade aldrig besökt Japan; men i dag läses boken *The Chrysanthemum and the Sword* [[[osäker stavning]]] av både amerikaner för att förstå Japan och av japanska studenter (den är kurslitteratur i Japan!). Obs att en sån bok även för japaner skapar en bild av vilka de är. &&& Det sk "The Tocqueville phenomena" = Tocqueville skrev bok om Amerika som alltjämt är styrande för självförståelsen. &&& Den kvinnliga forskaren Wesley har myntat uttrycket "crosssocietal emulation" för att beteckna till exempel japanernas sätt att imitera och att göra innovationer. Japanerna förser mig (Roland Robertson) med begrepp som japanerna själva tror är specifikt traditionellt japanska, men som i själva verket enligt Roland Robertson är synnerligen generaliserbara. Roland Robertson gillar bland annat det japanska ordet localisation (på japanska uttalas det ungefär dutchekutu) som blev populärt i slutet av 1980-t inom japanska affärslivet, det betyder att sälja produkter till skilda marknader (gender markets, ethnic markets, age markets, national markets) &&& Roland Robertson talar om "the heritage industry" [Till exempel i Sverige Herman Lindqvist populärvetenskapliga historiska skrifter] &&& Roland Robertson berättar att Herbert Spencer var rådgivare åt japanske kejsaren och gav denne rådet: Håll fast vid era traditioner, och om ni inte är nöjda med dem ni har, uppfinn nya traditioner! Dukheim var viktigaste inspiratören för konstitutionen etc när till nya turkiska statsbildningen grundades på 1920-talet. Roland Robertson har med andra redigerat volymen *Global modernities*, Sage. En forskare i York har gjort konversationsanalys av nobelpristagares tacktal, samma modell för alla: Man säger att man inte varit ensam, utan haft värderade medarbetare etc, men det framgår mellan raderna att man egentligen själv varit stor nydanare. MTV var föregångare till CNN; nu expanderar islamsk tv.

Orvar Löfgren: Svenskarna insåg i om världsutställningarna att de inte kunde hävda sig i konkurrensen om att vara mest modern; utlänningarna imponerades mest av traditionell svensk kultur. Därför har svenskar satsat på estetik, formgivning, heminredning (roten till IKEA?). &&& De internationella idrottstävlingarnas framväxt påverkades av världsutställningarna <world faires>. &&& Radion startade

som ett militärt medium, särskilt bland tyskarna, därefter drömde man om radion som ett internationellt medium (obs att man tänkte sig grupper av radioentusiaster som sände ut program [Jfr Internet som kanske kommer att genomgå samma utveckling från kontakt mellan enskilda och grupper till marknadsföring av färdiga produkter], först var radion anarkistisk, konkurrerande stationer, sen efter WW2 extremt hård statsstyrning och censur, t ex i Frankrike där man sen 1958 stadgat att radion skulle representera "Frankrikes strålgång" <the radiance of France>

Deirdre Boden studerar finansiella eliter, håller 9 sept intressant anförande om "futurist trading" (dvs handel som bygger på antaganden om vad tillgångar kommer att vara värda vid viss tidpunkt i framtiden; derivathandel är ett slag av "futurist trading"). Deirdre Boden's bror är stock brocker. Man talr om "24 hours trading", men det finns rytm: först öppnar Tokyo, sen Hongkong och Singapore, sen Frankfurt, sen London stock exchange, sen Chicago mercantile exchange, och sen Tokyo igen... Chicago har varit ledande börs för futurist trading men nu förlorat den ställningen. Jfr Garfinkel som hävdade att det i interaktion inte finns pauser, ingen tid för eftertanke, ingen dödtid. En brocker kanske egentligen stänger en bok (dvs gör balansräkning) vid dagens slut men kan slippa detta genom att låta kollega t ex i Tokyo bevaka en post (kallas "hålla boken öppen"). Det gäller att ha förtronde för kolleger ute i världen, och mest förtronde har man för kurskamraterna. Bland skärarna vid börshandlarnas arbetsplats finns nu ofta på varje arbetsplats en skärm som visar CNN. När man ropar kalas det "open outcry trading". Deirdre Boden har tidigare studerat 1986 års avgångsklass från MBA-utbildningen (Master of Business Administration) vid Stanford. Började som nittonåring yrkeslivet som filmproducent, arbetade då i Oslo, hade eget filmbolag som gjorde reklamfilm och levde flott med taklägenhet med utsikt över Hyde Park i London. Men slutade med detta, började läsa på universitete, blev etnometodolog. Kompis till Lucy Suchman, som tidigare arbetade vid Xerox Parc i Palo Alto]]]

Tommy Dahlen berättar historier som cirkulerar bland specialister på interkulturell kommunikation (de kallar sig själva "interkulturalister"), t.ex. om en reklambyrå som fick i uppdrag att göra reklam för huvudvärktabletter för nordafrikanska marknad med många analfabeter och skapade en bildserie med först en lidande man med huvudet i handen, sen tistoppade han en tablett i munnen och till sist var han på tredje bilden strålande glad; men de tryckte denna annons med bilderna från vänster till höger!

Gudrun Dahl berättar att det i umgänget med SIDA-folk smäller högre att hon arbetat 2 mån som receptionist på SIDA som sitt första jobb (ty därmed har Gudrun

"praktisk erfarenhet" av biståndsarbete), än att hon är prof i socialantropologi och biståndsforskningsexpert. RAP (= rapid assessment procedures) är en term myntad av Chambers som blivit populär ty biullig och snabb, men Chambers själv ångrar nu, vill hellre tala om relaxed (avspänd) i st f snabb.

Orvar berättar att Kerstin Arkadius på hans inst skriver på avh om museimannakårens konstituering.

Hannerz berättar om SCASSS, som inspirerats av Princeton, Palo Alto, något ställe i Holland, Wissenschaftskolleg i Berlin. SCASSS är nu inrymt i det hus i Uppsala där Östen Undén förr bodde. Vid SCASS finns samtidigt 8-10 gästforskare, samt tre directors (på halvtid), samt sekreterare.

Thomas Hylland Eriksen berättar att Dagbladet har Norges förnämsta kultursida, följd av Aftenposten. Detta trots att Dagbladet är liten konservativ tidn och Aftenposten stor liberal tidn. Jon Elster har definierat samhälle (minidef) som att i ett samhälle stannar folk för rött ljus. Thomas Hylland Eriksen berättar om italienske filosofen Mario Perniola som skrev bok samtidigt med att Berlusconi hade sina framgångar, Mario Perniola hävdar att vi nu för tiden har sensologier i st f ideologier. Thomas Hylland Eriksen håller 8 sept 1995 anförande som jämför Nej till EU-rörelsen i Norge med FIS (legaliserat 1989) i Algeriet. Thomas Hylland Eriksen påtalar att de mest individuella samhällena nog var dels var jägar- och samlarsamhället, dels nutidens samhälle; och i jägar- och samlarsamhället pensionerade man sig vid 33 års ålder. Gellner skrev att mskor uttalar olika ord runt om i världen men de säger i allt högre grad samma sak. Talal Asad skrev i social Research 1994 om att lokalbefolkning inte har med geografisk placering att göra: lokala är de människor som inte kan bjuda motstånd mot att andra placerar in dem på kartan, gör dem till föremål för studier.

Abram deSwaan håller 9 sept 1995 anförande om unequal relations between languages: Det finns i centrum ett språk näml engelska som är det viktigaste. Sen finns ett dussin long-distance linking languages, näml. kinesiska (det som talas av flest människor) japanska, hindu, malayiska, ryska, arabiska, franska, spanska, tyska, engelska, ock kanske äv swahili (äv om swahili är det minsta av dessa språk, det talas blott av ca 15 miljoner mskor). Vart och ett av dessa long-distance linking languages är omgivet av ett antal regionala språk, till vilka är knutna en mängd små språk, ofta inga skriftliga språk eller statliga språk. Dvs this world language system kan graffiskt framställas som en hierarki (träddiagram) eller med kosmologisk analogi som månar (lokala småspråk) kretsande kring planeter (regionala språk) kretsande kring solar (=long-distance linking languages) kretsande kring en ännu större himlakropp

(engelska). deSwann beräknar varje språks strategiska position eller kommunikativa värde m hj av ett mått (Q-value) som han själv uppfunnit. Abram deSwaan påpekar analogon mellan språkens utbredningen och kampen om ISO-standarder o likn. Jag säger egna erfarenheter av ISO 8879, dvs SGML, dvs det slags standardisering som sker internationellt, I förhandlingar mellan nationalstaternas standradiseringskommittéer. Men deSwanns analogi gäller mer för utveckl av de facto-standarder, såsom MS Windows eller Berkeley unix. You could say that these standards are controlled by Bill Gates and Microsoft, but that is not quite true, because Microsoft is depending on a large "language community" of software developpers, which means that there is some kind of analogy to the social conditions of natural languages.